

Sekcja ds. Obsługi Audiowizualnej Uniwersytetu Zielonogórskiego została przeniesiona ze struktury organizacyjnej Pionu Prorektora ds. Rozwoju do Działu Technicznego w strukturze organizacyjnej Pionu Kanclerza - Zastępcy Kanclerza ds. Technicznych.

- > **Nr 23** z dnia 28 maja 2009 r. w sprawie szczegółowych unormowań dotyczących postępowania rekrutacyjnego w roku akademickim 2009/2010.

JM Rektor wprowadził szczegółowe unormowania dotyczące postępowania rekrutacyjnego w roku akademickim 2009/2010, stanowiące załącznik nr 1 do zarządzenia.

- > **Nr 24** z dnia 28 maja 2009 roku w sprawie zmiany regulaminu organizacyjnego Centrum Modelowania Matematycznego oraz wprowadzenia tekstu jednolitego regulaminu.

Zmieniony został § 4 ust. 9 regulaminu organizacyjnego Centrum Modelowania Matematycznego, który otrzymał następujące brzmienie:

„ 9. Prowadzone w ramach Centrum zajęcia dydaktyczne mogą być wliczane do pensum dydaktycznego w danym roku akademickim. Decyzję podejmuje rektor na wniosek dziekana wydziału, na którym zatrudniony jest pracownik prowadzący zajęcia.”

Jednocześnie wprowadzony został tekst jednolity regulaminu Centrum Modelowania Matematycznego, stanowiący załącznik do niniejszego zarządzenia.

- > **Nr 25** z dnia 3 czerwca 2009 roku w sprawie wysokości nagród Rektora dla nauczycieli akademickich.

Zgodnie z tym zarządzeniem nagrody Rektora dla nauczycieli akademickich za osiągnięcia uzyskane w poprzednim roku kalendarzowym mogą być przyznane w następujących wysokościach:

1. Nagroda za całokształt dorobku:
 - I stopnia 12.000 zł,
 - II stopnia 8.000 zł.
2. Nagroda za uzyskanie tytułu naukowego profesora 12 000 zł.
3. Nagroda indywidualna za osiągnięcia naukowe lub artystyczne:
 - I stopnia 12.000 zł,
 - II stopnia 8.000 zł.
4. Nagroda zespołowa za osiągnięcia naukowe lub artystyczne:
 - I stopnia 12.000 zł,
 - II stopnia 8.000 zł.
5. Nagroda za doktorat z wyróżnieniem 6.000 zł.
6. Nagroda za osiągnięcia dydaktyczne 6.000 zł.
7. Nagroda za osiągnięcia organizacyjne 6.000 zł.

Agnieszka Gąsiorowska
Biuro Prawne

NOMINACJA PROFESORSKA

> PROF. DR HAB. BEATA GABRYŚ

Prof. dr hab. nauk biologicznych Beata Gabryś jest pracownikiem Wydziału Nauk Biologicznych. Prowadzone przez prof. Beatę Gabryś badania naukowe wpisują się w jeden z nurtów studiów ekologicznych, określane jako ekologia biochemiczna. Jest to stosunkowo młody dział ekologii, opisujący biochemiczne aspekty interakcji między organizmami oraz między organizmami a środowiskiem. Wyjątkowo interesujące są biochemiczne oddziaływania pomiędzy organizmami stanowiącymi kolejne ogniwa w łańcuchu troficznym. Przedmiotem badań są przede wszystkim oddziaływania między mszycami i ich roślinami żywicielskimi, allelozwiązki roślinne jako element biochemicznych podstaw odporności roślin na żerowanie mszyc, a także proekologiczne metody ograniczania żerowania fitofagów, a w szczególności wykorzystanie syntetycznych antyfidantów - substancji ograniczających żerowanie - w ochronie roślin.

Odporność roślin na żerowanie fitofagów jest wynikiem wzajemnego oddziaływania na siebie rośliny i roślinożerocy. Poszukiwanie nowych sposobów zwalczania szkodliwych gatunków owadów prowadzi między innymi do prób wykorzystania mechanizmów naturalnej odporności roślin chroniących je przed żerowaniem fitofagów. Uprawa odmian odpornych może być doskonałym uzupełnieniem innych sposobów zwalczania szkodników, a nawet stanowić główną metodę ochrony danej rośliny. Obecnie hodowla i wprowadzanie odpornych odmian roślin jest jednym z ważnych ogniw integrowanego zwalczania szkodników roślin uprawnych. Postęp badań nad hodowlą odmian odpornych zależy od stopnia poznania czynników warunkujących wybór danej rośliny żywicielskiej, jej akceptacji przez szkodnika, jak i zrozumienia wpływu związków chemicznych występujących w roślinie na zachowanie się i rozwój owada.

Mszyce (Homoptera: Aphidodea) są owadami o wyjątkowo swoistym sposobie żerowania. Posiadają wysoko wyspecjalizowany klująco-ssący aparat gębowy, który umożliwia im pobieranie pokarmu - soku roślinnego - bezpośrednio z rurek sitowych wchodzących w skład tkanki przewodzącej roślin. Mimo, że odżywiają się wyłącznie sokiem floemowym większość gatunków mszyc wykazuje dużą specjalizację pokarmową. Zasadnicze znaczenie dla procesu selekcji roślin żywicielskich przez te owady ma zatem smakowa ocena pokarmu. Ich narządy gębowe pozbawione są jednak zewnętrznych chemoreceptorów kontaktowych, a organ smaku mszyc znajduje się w ścianie nadgębia. Rozpoznanie rośliny, jak również dotarcie do źródła pokarmu możliwe jest więc dopiero podczas penetracji sztyletów aparatu gębowego w tkankach roślinnych.

Teksty uchwał i zarządzeń dostępne są na stronie internetowej Uniwersytetu Zielonogórskiego pod adresem: <http://www.uz.zgora.pl/ap/>

Wpływ jakości pokarmu na rozwój i zachowanie się mszyc oceniany jest przy pomocy szeregu parametrów uzyskanych w trakcie hodowli poszczególnych osobników na określonych roślinach lub sztucznych pożywkach (czas rozwoju larwalnego, długość życia, płodność, przyrost masy ciała, śmiertelność). Dokładniejszych informacji dostarcza analiza chemiczna materiału roślinnego oraz bezpośredni elektroniczny monitoring zachowania się mszyc w trakcie próbnego i właściwego (ciągłego, permanentnego) żerowania na roślinach. Metody te pozwalają nie tylko na stwierdzenie istnienia czynników stymulujących lub deterentnych (zniechęcających do żerowania) w danej roślinie (gatunku, odmianie), ale umożliwiają również ich tkankową lokalizację. Wizualna obserwacja penetracji kłujki w tkankach roślinnych jest niemożliwa ponieważ droga sztyletów nie może być śledzona przy pomocy dostępnych technik mikroskopowych. Wprowadzenie **techniki elektronicznej rejestracji żerowania (EPG = Electrical Penetration Graph technique)** umożliwiło rejestrację zachowania się owada przed i podczas penetracji tkanek roślinnych, a zwłaszcza mechanicznych ruchów sztyletów, wydzielania śliny oraz pobierania płynów z elementów floemu i ksylemu. System EPG składa się z obwodu elektrycznego, którego częściami są owad i jego roślina żywicielska (lub sztuczna pożywka). Owad połączony jest z obwodem przez złotą elektrodę (druć o średnicy 10-20µm) przyklepioną do strony grzbietowej za pomocą srebrnej farby. Roślina podłączona jest do drugiej elektrody i z chwilą nakłucia rośliny przez mszycę obwód zostaje zamknięty. Dwa kanały - ślinowy i pokarmowy - utworzone przez sztylety są jedynymi przewodami łączącymi mszycę z rośliną, stąd wszelkie zmiany we właściwościach elektrycznych tego układu wywołują zmiany napięcia w punkcie pomiaru. EPG stanowi więc zapis zmian napięcia w określonym czasie, które są wynikiem aktywności mszyc podczas penetracji

sztyletów aparatu gębowego. Określone modele fal odpowiadają różnym aktywnościom mszyc.

Poznanie mechanizmu żerowania mszyc w zależności od ich przynależności systematycznej oraz kręgu roślin żywicielskich, przyczynia się do wzbogacenia wiedzy o koewolucji roślin i owadów o kłująco-ssącym aparacie gębowym.

Droga naukowa profesor Beaty Gabryś rozpoczęła się w październiku 1979 roku, kiedy to uzyskawszy świadectwo dojrzałości w Liceum Ogólnokształcącym nr V w Gliwicach, podjęła studia na Wydziale Biologii i Ochrony Środowiska Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach na kierunku *biologia*. Studia ukończyła w 1984 roku uzyskując tytuł zawodowy magistra biologii na podstawie pracy „Szata roślinna doliny potoku Łubie”. Pracę wykonała pod kierunkiem prof. Stanisława Cabały w Katedrze Geobotaniki i Ochrony Przyrody UŚ. W okresie studiów, będąc członkiem Koła Naukowego Biologów uczestniczyła w wyprawie naukowo - poznawczej do Iranu i Pakistanu. 1 października 1986 roku podjęła pracę jako asystent w Katedrze Entomologii Rolniczej (obecnie: Katedra Ochrony Roślin) Akademii Rolniczej we Wrocławiu (obecnie: Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu), skierowując swoje zainteresowania naukowe w stronę ekologicznych podstaw ochrony roślin przed szkodnikami, co stanowiło główny profil badawczy zespołu. Efektem kilku lat badań prowadzonych pod kierunkiem prof. Michała Hureja w warunkach naturalnych i laboratoryjnych była rozprawa doktorska „Afidofauna gorczyca białej” i stopień doktora nauk przyrodniczych w zakresie biologii uzyskany 23 kwietnia 1991 roku na Wydziale Rolniczym Akademii Rolniczej we Wrocławiu. 15 marca 2000 roku, na podstawie monografii „Semiozwiązki w biologii i ekologii mszycy kapuścianej *Brevicoryne brassicae* (L.)”, Beata Gabryś uzyskała stopień doktora habilitowanego

nauk biologicznych w zakresie biologii - zoologii. Obecnie kontynuuje badania nad powiązaniem mszyc z roślinami żywicielskimi, koncentrując się głównie nad biochemicznymi aspektami tych relacji. Owoce badań naukowych jest 68 publikacji (monografie, rozdziały w monografiach i artykuły w czasopismach naukowych), a także trzy patenty. Wyniki prac naukowych prezentowane były również na ponad trzydziestu konferencjach krajowych i międzynarodowych.

Zakres obowiązków profesor Beaty Gabryś obejmuje również kształcenie studentów i młodej kadry naukowej: prof. Beata Gabryś była opiekunem kilkudziesięciu prac licencjackich i magisterskich, oraz wypromowała jednego doktora. Obecnie prowadzi wykłady i seminaria dla studentów kierunków *biologia* oraz *ochrona środowiska* (m. in. ekologia, biologia roślin, biologia zwierząt, entomologia, toksyny roślinne i grzybowe, biochemiczne oddziaływania środowiskowe).

Profesor Beata Gabryś, pracując na Uniwersytecie Zielonogórskim (począwszy od 1 lutego 2001 roku) pełniła i pełni nadal różne funkcje organizacyjne: od 1 kwietnia 2001 r. do 31 sierpnia 2007 r. była kierownikiem Zakładu Biologii Instytutu Biotechnologii i Ochrony Środowiska Uniwersytetu Zielonogórskiego (IBiOŚ UZ), a od 1 września 2007 r. jest kierownikiem Katedry Biologii Wydziału Nauk Biologicznych UZ. Od 1 października 2001 r. do 31 sierpnia 2002 r. była zastępcą Dyrektora IBiOŚ UZ, a od 1 września do 31 sierpnia 2007 r. pełniła funkcję Prodziekana do spraw Nauki Wydziału Inżynierii Lądowej i Środowiska Uniwersytetu Zielonogórskiego. Od 1 września 2007 r. pełni obowiązki Prodziekana do spraw Nauki Wydziału Nauk Biologicznych UZ. Brała czynny udział w pracach organizacyjnych na rzecz powstania Wydziału Nauk Biologicznych UZ.

W latach 1995-1998, prof. Beata Gabryś była członkiem Zarządu międzynarodowej organizacji naukowej International Society of Chemical Ecology. Obecnie jest członkiem Rady Naukowo-Społecznej Leśnego Kompleksu Promocyjnego „Bory Lubuskie”, a także członkiem różnych organizacji społecznych: LOP, PTPP „pro Natura”, Stowarzyszenia dla Natury „Wilk”. Działając w ramach tych organizacji uczestniczyła i uczestniczy w różnych programach na rzecz ochrony przyrody: „Ochrona ptomykówki i nietoperzy w obiektach sakralnych województwa lubuskiego”, „Ochrona najcenniejszych miejsc rozrodu płazów w krajobrazie kulturowym województwa lubuskiego”.

Leszek Jerzak

NOWE HABILITACJE

> DR HAB. ANNA KARCZEWSKA

Dr hab. Anna Karczewska jest związana z zielonogorską uczelnią od 2000 roku. Wcześniej pracowała w Instytucie Matematyki Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie. Anna Karczewska jest „niespokojnym duchem” - urodzona w Szczecinie, szkoły skończyła w Lublinie, studiowała w Warszawie na Wydziale Fizyki Technicznej i Matematyki Stosowanej Politechniki Warszawskiej, pracowała na UMCS w Lublinie, zaś doktorat (z wyróżnieniem) obroniła na Wydziale Matematyki i Fizyki Uniwersytetu Jagiellońskiego w 1998 roku. W trakcie promocji doktorskiej ówczesny prorektor UJ, późniejszy rektor, znany z poczucia humoru prof. Franciszek Ziejka, zapytał publicznie: „Gdzie pani planuje zrobić habilitację i starać się o profesurę? Przypuszczam, że w nowym miejscu?”. Jak się potem okazało, były to „prorocze” słowa. Na jedno z pytań prof. Ziejki znamy już odpowiedź - habilitacja została przeprowadzona w Zielonej Górze na Wydziale Matematyki, Informatyki i Ekonometrii UZ.

Zainteresowania naukowe dr hab. Anny Karczewskiej koncentrują się wokół stochastycznych równań różniczkowych

